

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Yürürlüğün durdurulması istemini de içeren 28.3.1997 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"5.2.1997'de TBMM'de kabul edilen Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, 25 Şubat 1997 tarihli ve 22906 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizde sosyal güvenlik kurumları fon değerlendirme modeli temeline dayalı olarak kurulduğundan Sosyal Sigortalar Kurumuna varlıklarını satma yetkisi verilmemişti. Son yıllarda fon değerlendirme modelinin uygulanamaz duruma gelmesiyle kurumun varlıklarının satılabilmesi için 4228 sayılı Yasa çıkarılmıştır. 4228 sayılı Yasa, SSK Yönetim Kuruluna, kurum adına gayrimenkul alınması, satılması ve idare edilmesi hakkında kararlar vermek yetkisi tanımakta ve 4792 sayılı Yasaya geçici 9 uncu madde ekleyerek sosyal tesisler ve konutlar da dahil olmak üzere Kurumun mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin satılarak değerlendirilmesi ile ilgili bazı usul ve esasları hükme bağlamaktadır. Bu maddenin (c) bendinde gayrimenkullerin satışının açık arttırma ile yapılacağı ve satış usul ve esaslarının yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir.

Aşağıda 4228 sayılı Yasa'nın 2 nci maddesinin Anayasa'ya aykırılık nedenleri açıklanmaktadır:

I. Anayasa'nın Başlangıç Bölümünün 4. Fıkrasına ve 6 ncı , 7 nci, 8 inci Maddelerine Aykırılık

4228 sayılı Yasa, Sosyal Sigortalar Kurumunun mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin satılarak değerlendirilebilmesi amacıyla çıkarılmıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu, 2886 sayılı Devlet İhale Yasasının kapsamı dışında kaldığından fon değerlendirme esasları temeli üzerine kurulmuş olan kurumun varlıklarının satılabilmesi için yasal düzenleme zorunluluğu açık olarak ortaya çıkmaktadır.

4228 sayılı Yasa'nın 1 inci maddesi, SSK Yönetim Kuruluna, "Kurum adına gayrimenkul alınması, satılması ve idare edilmesi hakkında kararlar vermek" yetkisini tanımakta; 2 nci madde de 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Geçici 9 uncu madde ekleyerek, sosyal tesisler ve konutlar dahil kurumun mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin satılarak değerlendirilmesine ilişkin bazı usul ve esasları belirlemektedir. Bu maddenin (c) bendinde, gayrimenkullerin satışının açık arttırma ile yapılacağı ve gayrimenkullerin satışına ilişkin "usul ve esaslar"ın yönetmelikle belirleneceğini hükme bağlamaktadır. Bu madde kendi içinde çelişkili olduğu gibi sözü edilen yönetmeliğin kim tarafından çıkarılacağı da belli edilmemiştir.

SSK gayrimenkullerinin satılması ile ilgili usul ve esasların yönetmelikle değil yasa ile belirlenmesi Anayasal açıdan zorunludur.

Öte yandan 2 nci maddenin (b) bendinde satışına karar verilen gayrimenkullerin rayiç bedelden daha düşük fiyatla satılmayacağı belirtildikten sonra (d) bendinde satışların peşin veya taksitle yapılması hususunun yönetim kurulunca ihaleden önce karara bağlanacağı hükmü yer

almıştır. Taksitli satışlarda faiz ve vade farkı alınıp alınmayacağı yasaya konulmamıştır. Satışın temel unsurlarından biri yasada düzenlenmemiştir.

4228 sayılı Yasa'nın, SSK'nın mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin satış usul ve esaslarını belirleyen 2 nci maddesi, 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'na geçici 9 uncu madde eklemektedir. Dolayısıyla bu hükümler Yönetim Kurulu'nun satış yetkisini kullanacağı zaman uygulanacak sürekli bir düzenleme değil, "geçici madde" özelliğini taşımaktadır.

4228 sayılı Yasa, 1 inci ve 2 nci maddesi ile SSK Yönetim Kuruluna Anayasal yetki devri koşullarına uygun olmayan bir yoldan yetki devretmiştir. Anayasa'nın Başlangıç Bölümünün 4 üncü fıkrasında, kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda olduğu hükme bağlanmıştır. Anayasa'nın 2 nci maddesinde de Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti olduğu açık olarak belirtilmiştir. Hukuk devletinde devleti yönetenler, Anayasa'ya ve yasalara bağlıdır ve saygılıdır. 4228 sayılı Yasa ile SSK Yönetim Kuruluna SSK varlıklarının satılması konusunda verilen yetki, Anayasa'nın öngördüğü yetki devri koşullarına uygun düşmemektedir. Öte yandan, Anayasa'nın 6 ncı maddesi, hiçbir kimse veya organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanmayacağını (f), Anayasa'nın 7 nci maddesi de yasama yetkisinin TBMM'nin olduğunu, bu yetkinin devredilemeyeceğini hükme bağlamıştır. 4228 sayılı Yasa'nın 1 inci ve 2 nci maddeleri, Sosyal Sigortalar Kurumunun gayrimenkullerinin SSK Yönetim Kurulu tarafından ve yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslara göre satılmasını hükme bağladığından yasama yetkisini Anayasa'ya aykırı biçimde devretmiş olmaktadır. Oysa ki Anayasa'nın 8 inci maddesine göre, yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

4228 sayılı Yasa'nın 1 inci ve 2 nci maddeleri, Anayasa'nın Başlangıç Bölümünün 4 üncü fıkrasına ve 6 ncı, 7 nci, 8 inci maddelerine aykırılık taşımaktadır.

II. Anayasa'nın 35. Maddesine Aykırılık

Anayasa'nın 35 inci maddesi, mülkiyet hakkını Anayasal bir kurum olarak düzenlemekte ve Anayasal güvenceye bağlamaktadır. Bu maddeye göre, herkes mülkiyet hakkına sahiptir; bu hak kamu yararı amacıyla yasa ile sınırlanabilir ve bu hakkın kullanılması toplum yararına aykırı olamaz. SSK'nun gayrimenkullerinin satılması, kamu mülkiyeti konusunda sınırlama getirmektedir. Bu satışa ilişkin usul ve esasların sadece biçimsel olarak değil gerçek anlamda yasa ile düzenlenmesi, Anayasa'nın 35 inci maddesinin gereğidir. Anayasa'nın 35 inci maddesinin kişiler için öngördüğü güvenceden malik sıfatıyla devletin ve diğer kamu kuruluşlarının yararlanması doğaldır. Çünkü 35 inci maddede; gerçek kişi-tüzel kişi ayrımı yapılmaksızın, mülkiyet hakkı herkes için öngörülmüştür. Bu maddenin gerekçesinde malik sıfatını taşıyan gerçek ve tüzel kişilerin bu güvenceden yararlanabilecekleri ve onu dermeyeran edebilecekleri açık olarak belirtilmiştir.

4228 sayılı Yasa ile SSK'nın satılmak istenen gayrimenkulleri, 4792 sayılı Yasa'nın 20 nci maddesi uyarınca kurumun yedek akçelerinin yatırıldığı değerlerdir. Bunlar, SSK'nın sigortalılara karşı yükümlülüklerini yerine getirmesinin güvencesidir. 4228 sayılı Yasa, SSK'nın hizmet binaları dahil bütün gayrimenkullerini satış kapsamına almaktadır. Fon birikimi sistemi temeline dayalı olarak kurulan Sosyal Sigortalar Kurumu'nun gayrimenkullerinin salt gelir amaçlı olarak, "ne pahasına olursa olsun" zihniyetiyle ve Anayasal yetki devri koşullarına aykırı olarak satılması, 4228 sayılı Yasa'nın 1 inci ve 2 nci maddelerini Anayasa'nın 35 inci

maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı kılmaktadır. Çünkü, böyle bir satış işlemine ilişkin usul ve esasların yasa ile belirlenmesi zorunlu olduğu gibi bu yoldan yapılacak satış işleminin toplum yararına olduğunu ileri sürmekte mümkün değildir.

III. Anayasa'nın 153 üncü Maddesine Aykırılık

Anayasa'nın 153 üncü maddesinin son fıkrasına göre, "Anayasa Mahkemesi kararları ... yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar".

Anayasa Mahkemesi, pek çok kararında kamu varlıklarının satışı konusunda "yasa ile yetkilendirme"nin "yasa ile düzenleme" anlamına gelmediğini, yasa ile yetkilendirmenin Anayasa'ya aykırılık oluşturduğunu karara bağlamıştır. 4228 sayılı Yasa "yasa ile düzenleme" yapmamıştır. Yüksek Mahkeme en son emsal kararını 12.12.1998 tarihinde 4182 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Taşınmaz Mallarının Satışı Hakkında Kanun ile ilgili olarak vermiş ve yürürlüğün durdurulması istemini kabul etmiştir. (E.1996/64, K.1996/9, RG. 14 Aralık 1996)

4228 sayılı Yasa'nın 1 inci ve 2 nci maddeleri, Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasına da aykırıdır.

IV. Yürürlüğün Durdurulması İstemi

Anayasa Mahkemesi ilk kez 509 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin iptali için açılan davada "yürürlüğün durdurulması" kararı vermiş, daha sonra açılan iptal davalarında da aynı yönde ya da yürürlüğün durdurulmasının reddi yönünde kararlar vermiştir. Yüksek Mahkeme son olarak; 4182 sayılı Kanunun Anayasa'ya aykırılığını saptamış ve gerekçeli karar yayımlanincaya kadar yürürlüğün durdurulmasına karar vermiştir.

Bu davada da yürürlüğün durdurulması istemi vardır. İptal istenen 4228 sayılı Yasa, SSK Yönetim Kurulu'na, Bakanlar Kurulu'na bile verilemeyecek gayrimenkullerin satış usul ve esaslarını belirleme yetkisi vermektedir.

İptali istenen 4228 sayılı Yasa'nın 1 inci ve 2 nci maddelerinin, iptal hükmü verilinceye kadar uygulanması durumunda, giderilmesi olanaksız zararlar ortaya çıkabilecek ve çok açık hukuka aykırılık da söz konusu olacaktır. Böyle bir durumda iptal davası ile amaçlanan adaletsizliğin giderilmesi, tamamen ya da kısmen gerçekleşmeyecektir. Bu nedenle, yürürlüğün durdurulması isteminde bulunmaktadır.

Sonuç

Yukarıda belirtilen nedenlerle 4228 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, dilekçemizde Anayasa'nın Başlangıç Bölümünün 4 üncü Fıkrasına, 2., 6., 7., 8., 35. ve 153. maddelerine aykırı olduğu belirtilen 1 inci ve 2 nci maddelerin İPTALİNE, gerekçeli iptal kararı Resmî Gazetede yayımlanincaya kadar geçecek sürede bu hükümlerin uygulanması açıkça hukuka aykırı olacağından ve giderilmesi mümkün olmayacak zararlara yol açacağından Yürürlüğün Durdurulmasına karar verilmesini saygılarımızla arz ederiz.""